

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus III. De Cardinalibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

TITULUS TERTIUS.

DE

CARDINALIBUS.

Quæres primo. Unde nomen Cardinalis? *R.* A cardine, quia Cardinales sunt quasi Ecclesiæ cardines, aut quia Apostolicæ Sedi, quæ est aliarum Ecclesiarum axis, deserviunt, *Gloss. in Extrav. execrabilis. de præbend. verb. Cardinalibus.* Sicut mundus regitur à cardine, ita Ecclesia Cardinalium roboratur consilio. *Arg. can. pastoralis. 42. caus. 7. q. 1.* Nomen hoc primus dedit S. Sylvester in Synodo Romæ celebrata Anno 324. relata *in can. à Subdiacono. 5. dist. 93.* Dein à Gelasio, Gregorio aliisque Pontificibus in usum est deductum. *Ut. can. pastoralis. can. relatio 5. caus. 21. q. 1.*

Quæres 2do. Quanta dignitas Cardinalium? *R.* Sunt Senatores Pontificis seu Senatus Ecclesiæ. *Can. Ecclesia. 7. caus. 16. q. 1.* ac gremium constituunt, quod vocatur Ecclesiæ Romanæ gremium. *Can. in nomine Domini. 1. dist. 23.* Summo Pontifici in executione officii Sacerdotis Coadjutores assistunt. *Cap. fundamenta. 17. de election. in 6. junctâ Glossâ verb. decet.* Consiliis & consistorio Pontificis intersunt Senatores & pars corporis Papæ. *Can. si quis. 22. caus. 6. q. 1.* Unde tanquam membra cum capite suo, scilicet summo Pontifice, unum corpus

& consistorium facere dicuntur, & cùm legationis munere funguntur, Legati de Latere appellantur. *Can. si quis Episcopus. 36. caus. 2. q. 6.*

Quæres tertio. Unde origo officii? *R.* Ab ipso nascentis Ecclesiæ exordio, Apostoli post Ascensionem Christi S. Petro assistebant, eumq; consilio & auxilio adjuvabant, iis verò per universum Orbem dispersis à B. Petro ex Clero electi sunt 24. Coadjutores, quos inter præcipui Linus, Cletus, Clemens. *Can. si Petrus. 1. caus. 8. q. 1.* Postea sub Annum 304. à S. Marcello instituti sunt in Urbe quindecim tituli pro Presbyteris & Diaconis, quibus baptizandorum & pœnitentium cura, & Martyrum sepultura fuit demandata.

Quæres quarto. Unde origo præeminentiæ? *R.* Tempore Alexand. III. Cardinales gradu minores erant Episcopis, ut colligitur *ex cap. cum Apostolus. 6. de censib.* Ubi post Episcopos referuntur, & minor quàm his comitatus in visitatione conceditur. Sed à temporibus Clement. V. supra gradum Episcoporum sunt elevati, & titulum Eminentiæ vel Eminentissimi obtinuerunt, qui à nemine alio, quàm Cardinalibus S. R. I. Ecclesiasticis Electoribus, & à supre-

mo Magistro Equitum Melitensium usurpatur.

Quæres quinto. Quot Ordines Cardinalium? *R.* Tres. *1mus* Episcoporum. Hodie sex sunt tituli Episcopales Cardinalium. *2dus* Presbyterorum, quorum tituli 51. *3tus* Diaconorum, quorum tituli 15. In potestate tamen Pontificis est etiam Laicos non conjugatos in Cardinales assumere, qui postea Clerici ordinentur, ac juxta constitutionem Sixti V. quatuor minoribus sunt initiati.

Quæres sexto. A quo Cardinales creandi? *R.* A solo summo Pontifice, ita ut eos nec Cardinale Collegium, nec, ut veriùs apparet, Generale Concilium, creare possit. Creandi autem sunt idonei ex omnibus Orbis nationibus, quantum fieri potest, & omnia, quæ de Episcoporum præficiendorum vitâ, ætate, doctrinâ & reliquis qualitatibus constituta sunt, in Cardinalium creatione sunt observanda, ut monet *Trid. Sess. 24. de reform. cap. 1.* Ac ita concludit: Postremò eadem sancta Synodus tot gravissimis Ecclesiæ incommodis commota non potest non commemorare, nil magis Ecclesiæ DEI esse necessarium, quam ut Beatissimus Romanus Pontifex, quam sollicitudinem universæ Ecclesiæ & muneris sui officio debet, eam potissimum hinc impendat, ut lectissimos sibi tantùm Cardinales asciscat, & bonos maximè atque idoneos Pastores singulis Ecclesiis præficiat, idque eò magis, quòd ovium Christi sanguinem, quæ ex malo negligentium, & sui officii immemorum Pastorum regimine peribunt, D. N. J. C. de manibus ejus sit requisiturus.

Quæres septimo. Quotuplex Cardinalium potestas? *R.* Duplex. *1ma* potestas particularis in Ecclesiam titularem, cui libet à summo Pontifice designatam, *2da* potestas universalis in totam Ecclesiam.

Quæres octavo. Qualis potestas in titulos? *R.* Omnes Cardinales sive Presbyteri, sive Diaconi in suos titulos jurisdictionem habent quasi Episcopalem. *Cap. his quæ de majorit. & obedient.* Ideòque omnia jura, quæ respectu suarum Ecclesiarum, Clericorum & aliorum subditorum Episcopi, etiam ipsi in Ecclesia sui tituli & in istius Clericos & fideles Laicos exercere valent, etiam ante coeptam possessionem, & literarum exhibitionem, non obstante *Extrav. injuncta. de election. 2do.* Cardinales Presbyteri in propriis titulorum suorum Ecclesiis subditis & familiaribus suis *1mam* Tonsuram & minores Ordines conferre possunt.

Quæres nono. Quam potestatem habent in totam Ecclesiam? *R.* Habent iterùm duplicem: *1mam* Sede vacante, *2dam* Sede plenâ seu non vacante. Sede vacante vel Pontifice mortuo Collegium *1mo* regit Ecclesiam, nihil tamen potestatis & jurisdictionis ad Romanum Pontificem pertinentis, nisi urgente necessitate, aut imminente gravi periculo exercere potest. *Clem. ne Romani. 2. de election.* Ideò constitutiones Pontificias corrigere, mutare, creare Cardinales, Episcopos transferre, Legatos mittere, & à Papa missos revocare nequit. *2do.* Jus eligendi summum Pontificem est penes Collegium Cardinalium. *Cap. licet. 6. de election. cap. ubi peri-*

periculum. 3. eod. in 6. Clement. ne Romani. cit. Duobus in discordia electis & de Pontificatu contendentibus Cardinales Concilium cogere possunt, cujus autoritate de certo capite Ecclesiæ provideatur.

Plenâ Sede 1mo Cardinales in arduis negotiis expediendis, legibus Ecclesiasticis promulgandis, authenticè interpretandis, Apostolicis rescriptis expediendis, in morum reformatione &c. Papæ consilio & auxilio assistunt. 2do. Necessitatis & magnæ utilitatis causâ, ut ad dirigenda Concilia Generalia, pacem inter Principes Christianos stabiliendam, susceptas contra Infideles expeditiones promovendas, Civitates & Provincias gubernandas à Pontifice extra Curiam & Civitatem emittuntur. 3tio. In Conciliis autoritate Papæ congregatis Cardinales, etiam non Episcopi, vocem sive suffragium non consultivum duntaxat, sed & decisivum, ut alii Episcopi, habent.

Quæres decimo. Quænam Cardinalium privilegia? *Re. 1mo.* Cardinalis à solo summo Pontifice condemnari potest. *Gloss. in cap. 2. de Clericis non resident.* Cardinalis Episcopus non condemnabitur, nisi cum 72. testibus, Presbyter Cardinalis nonnisi cum 44. testibus, Diaconus verò Cardinalis nonnisi cum 27. testibus. *Can. Prasul. 2. caus. 2. q. 5. 2do.* A sententia ex Cardinalium voto seu consensu lata non datur appellatio. 3tio. Regulariter Cancellariæ regulis ac aliis constitutionibus generalibus odiosis & pœnalibus non tenentur. *Juxta Regulam Cancellaria 67mam. 4to.* Sireo

ad ultimum supplicium ducto occurrant, eumque veste aut pileo tegant, immunis dimittitur, nisi reus sit læsæ Majestatis. 5to. Cardinali afferenti se esse Legatum creditur, etiam si suæ legationis literas non exhibeat. *Can. nobilissimus. fin. dist. 97. 6to.* Habent partem reddituum Cameræ Apostolicæ, ideoque inopes à Pontifice aluntur. 7mo. Sententiâ suspensionis vel interdicti non afficiuntur, nisi specialis fiat illorum mentio. *Cap. quia periculosum. 4. de sentent. excommunicat. in 6. 8vo.* Electus in Cardinalem eo ipso à patriâ potestate liber est. 9no. In testamentis condendis gaudent militum privilegio. 10mo. Cardinali aliquid factum esse afferenti in præsentia Papæ creditur. 11mo. Lites & causæ inter Cardinales à Pontifice deciduntur. 12mo. Qui in Curia Roman. Pontifici assistunt, in beneficiis suis, nisi illis adjuncta animarum cura, residere non tenentur. 13tio. Omnia privilegia Episcopis ob statûs dignitatem concessa ad Cardinales extenduntur.

Quæres undecimo. Quænam Familiæ Cardinalitæ privilegia? *Re. 1mo.* Familiæ Cardinalium possunt sibi eligere Confessarium de licentia sui Cardinalis, quia ubicunque reperiuntur, suo Cardinali tanquam Ordinario familiæ suæ curam habenti subditi sunt.

2do. Beneficium illius, qui Cardinalis familiaris est, per Papam sine consensu Cardinalis patroni conferri nequit.

3tio. Sunt idonei testes in causis suorum Dominorum.

4to. In absentia gaudent suorum beneficiorum fructibus, sicut ipsi Cardinales

nales absentes suorum beneficiorum fructus percipiunt.

510. Offendentes Cardinalium familiarum excommunicationem Bullæ Cœnæ incurrunt.

Quæres *duodecimo*. Quanam Cardinalem hostiliter insequentium, percipientium, capientium, aut in hoc crimine participantium pœnæ? æ. Eas enumerat *cap. felicis. 5. de pœnis*. his formulis: " Sit reus criminis læsæ Majestatis, " perpetuò infamis, diffidatus, nihilominus & bannitus, sit intestabilis, ut " nec testamenti liberam habeat actionem, nec ad alicujus bona ex testamento vel ab intestato vocetur: Fiant " habitationes ejus desertæ, & ut non " sit, qui eas inhabitet, dentur cuncta " ejus ædificia in ruinam, & ut perpetuè " noram infamiae perpetua ruina testetur, " nullo tempore reparentur, nullus ei " debita reddere, nullus respondere in " judicio teneatur: quidquid etiam in " bonis invenitur ipsius, Fiscis vel Reipublicæ dominio applicetur, ut ex illis " nil transmittat ad posteros, sed potius " cum ipso damnentur & sua, Si quæ verò feuda, locationes, officium vel

" beneficium spirituale vel temporale ab " aliquibus Ecclesiis obtinet, sit eis ipso " jure privatus, quæ sic liberè ad Ecclesias revertantur. Quod si quis prædictorum filium vel filios habeat, nepotem vel nepotes per lineam rectam descendentes, Beneficiatum vel Beneficiatos quovis beneficio, etiamsi Pontificalem adeptus vel adepti fuerint dignitatem, sint eis ipso jure privati, spe promotionis omninò sublata, nulli præterea talium filiorum atque nepotum ex virili sexu descendantium ab eisdem alicujus aperiatur janua dignitatis aut honoris Ecclesiastici vel mundani, vel ad alicujus loci regimen sit ascensus: sit eis postulandi negata facultas, sit notoriè judicatus, & quodlibet aliud officium seu ministerium publicum interdictum: in judiciis eorum assertio contra quenquam nihil fidei, nihil credulitatis inveniat, & ut magis famosa sit eorum infamia, ad actus legitimos nullus eis pateat aditus: Denique ipso facto excommunicationis sententiam incurrant, &c. "

TITULUS QUARTUS.

DE

ELECTIONE.

Materiam præsentem copiosam Juris Candidati, quorum instructioni, simul ac difficilem, ut eam sicut scribimus, sic quoque eorum captui,